

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2004. július 5.)****Lettország konvergenciaprogramjáról (2004–2007)**

(2004/C 320/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásnak megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A VÉLEMÉNYT:

2004. július 5-én a Tanács megvizsgálta Lettország konvergenciaprogramját, amely a 2004-től 2007-ig terjedő időszakra szól. A program csak részben tesz eleget a stabilitási és konvergenciaprogramok tartalmáról és formájáról szóló, felülvizsgált magatartási kódex adatszolgáltatási követelményeinek. Néhány adat ugyanis még nincs teljesen összhangban az ESA95 szabványokkal, és az államadóságra, illetve a hiányra vonatkozó számokkal óvatosan kell bánni, mivel a 2004 márciusában bejelentett költségvetési adatokat az Eurostat nem erősítette meg.

A program alapját képező költségvetési stratégia célja, hogy teljesítse az államháztartási hiány vonatkozásában a Szerződés által előírt kötelezettségeket, és hosszabb távon az egyensúly közeli helyzet elérése érdekében a hiányt csökkentse. Mindazonáltal a program időtartama alatt a hiányt továbbra is a GDP körülbelül 2 %-ára prognosztizálják, ami 2004-ben a központi kormányzat költségvetési egyenlegének romlása miatt az előző évhez képest még növekedne is. A program előrejelzése szerint az elsődleges hiány a GDP arányában a program időtartam alatt 1 %-os marad, összhangban a bevételek és kiadások arányának kismértékű csökkenésével. A bevételi oldalon e csökkenésre a program nem ad kielégítő magyarázatot, különösen 2006 és 2007 vonatkozásában, mivel a 2004-es adócsökkentéseket követően a rendszerben nem terveznek további változtatásokat, és az adóbeszedés hatékonysága a program időtartama alatt várhatóan javulni fog. A kiadási oldalon ez vélhetően a kiadások szigorú ellenőrzésének eredménye lesz, amely elsősorban a transferek csökkentésére összpontosít, miközben továbbra is teret enged a NATO-tagságból fakadó kötelezettségekkel, valamint a részben uniós finanszírozású kiadási tervek végrehajtásával járó többletkiadásoknak. E két utóbbi kiadási tétel nettó értéke 2004-ben együttesen a GDP közel 0,7 százalékpontját teszi ki. Az államadóság aránya, bár 2007-re a GDP 17,7 %-ára emelkedik, még így is igen alacsony marad.

A program alapját képező makrogazdasági forgatókönyv látszólag inkább kedvező növekedési feltételezésekre épül. A programnak különösen a középtávú növekedési ütemre vonatkozó prognózisa tűnik optimistának, figyelembe véve a gazdaság strukturális kötöttségeit és külső sokkhatásokra való érzékenységet. A program a 2004-es inflációt valószínűleg túl magasra prognosztizálja, a későbbi évek vonatkozásában azonban már reális értékeket mutat.

A programban szereplő, az államháztartási hiányra vonatkozó célok minden évben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alatt vannak. Mindazonáltal a konszolidáció meglehetősen lassan zajlik, és a program céljai nehezen egyeztethetők össze az egyensúly közeli helyzet elérésével a program időtartama alatt. A költségvetési célok megvalósulását befolyásoló kockázati tényezők alapvetően kiegyensúlyozzák egymást. A növekedési ütem már említett lehetséges túlértékelése kockázatot jelent a tervezett költségvetési célok megvalósulására nézve, mivel a program megbízhatóságát az adatok szerény minősége némileg megkérdőjelezi. Másrészt ezt ellensúlyozzák a bevételekkel kapcsolatos, egyértelműen pesszimistább előrejelzések, különösen a program utolsó éveit tekintve. A programban ismertetett fiskális politika nem nyújt elegendő biztonsági tartalékot ahhoz, hogy a rendes makrogazdasági fluktuációk mellett a hiányt a GDP 3 %-ában meghatározott küszöbértéken belül tartsa.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. A szövegben említett dokumentumok az alábbi internetes címen érhetők el:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Ezen értékelés fényében, amennyiben a programban előirányzott növekedési ütem megvalósul, Lettországnak ajánlott lépéseket tennie a költségvetés egyensúly közeli helyzetének elérése érdekében, különös tekintettel a fizetési mérleg hiányára és a belső keresletre gyakorolt nyomásra. Lettországnak továbbá az ESA95 szabványoknak való jobb megfelelés érdekében javítania kell forrásadatainak és alkalmazott módszertanának megbízhatóságán. Végül a Tanács a lett hatóságokat a közszektorban végrehajtott, az adminisztratív kapacitás bővítését célzó reformok folytatására ösztönzi, hogy az adóbeszedés nagyobb hatékonyságra tegyen szert, és a kiadásokat határozottabban kézben tartásuk.

Lettország viszonylag kedvező helyzetben van ahhoz, hogy viselje a népesség előregedésének költségeit. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának kilátásait a hárompilléres nyugdíjrendszert bevezető reform javította. Ezt tovább erősíti az államadósság igen alacsony szintje. Ugyanakkor a költségvetés hosszú távon jelentkező egyensúlyi problémáinak kockázatát sem lehet kizárni. A népesség előregedésével járó kiadások visszafogását célzó intézkedések mielőbbi végrehajtása, valamint a megfelelő elsődleges többlet biztosítását szolgáló fiskális konszolidáció alapvető fontosságú az államháztartás egyensúlyának fenntartásához.

Lettország konvergenciaprogramjának legfontosabb előrejelzései

	2003	2004	2005	2006	2007
GDP reálnövekedése (%)	7,5	6,7	6,7	6,5	6,5
Foglalkoztatás-növekedés (%)	1,8	1,0	1,0	0,5	0,5
Infláció (HICP) (%)	2,9	4,5	3,7	3,0	3,0
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	- 1,8	- 2,1	- 2,2	- 2,0	- 2,0
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	15,3	16,2	16,8	17,3	17,7